

Nr 326.

Av friherre **Lagerfelt m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av folk- och småskoleseminarierna.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 143 föreslås nedläggande av småskoleseminariet i Linköping.

Emellertid tillstyrka såväl skolöverstyrelsen som sakkunniga livligt seminariets bibehållande. Sålunda anser skolöverstyrelsen (prop. sid. 72), att seminariet i Linköping i främsta rummet bör ifrågakomma vid ett eventuellt förstatligande av landstingsseminarierna. Styrelsen anför i detta sammanhang: »Uppenbarligen bör med hänsyn till det geografiska läget och för åstadkommande av lämpliga rekryteringsförhållanden ett seminarium finnas i östra Sverige mellan Kalmar och Strängnäs. Härvid ger sig Linköping av sig självt såsom en motsvarighet till det föreslagna västgötaseminariet. I likhet med de sakkunniga förordar överstyrelsen övertagande av det nuvarande landstingsseminariet samt hänvisar till den beskrivning över seminariets egendom och lokala förhållanden, som lämnats i betänkandet sid. 85—86. Redan 1930 års landsting i Östergötlands län förklarade sig villigt att till staten kostnadsfritt och med full äganderätt överlämna seminariets fasta och lösa egendom, och detta beslut har upprepats i år. Byggnadsstyrelsen har värderat tomten och byggnaden till 214,250 kronor.»

Såsom skolstad torde Linköping, med bortseende från universitets- och högskolestäderna, erbjuda större möjligheter än någon annan svensk stad med sina många utbildnings- och kulturinstitutioner av olika slag. Vid förläggningen av lärarutbildningsanstalter borde denna synpunkt, om någon, tillmätas avgörande betydelse. Att Linköpingsseminariet fyllt ett verkligt behov torde framgå därav, att, på få undantag när, samtliga elever omedelbart efter examen erhållit anställning.

Departementschefens åsikt, att ur statsekonomisk synpunkt endast statens egna byggnader böra tagas i anspråk för seminarierna, synes vara så litet ekonomisk, att den snarare kan betecknas såsom motsatsen. Genom landstingets erbjudande att kostnadsfritt överlåta Linköpings seminarium ökas statens kapitaltillgångar med ett belopp å 214,250 kronor. I vad mån denna

kapitalökning är oekonomisk torde vara svårt att klarlägga. Detta så mycket mera, som staten genom bibehållande av Linköpingsseminariet skulle besparas beräknade byggnadskostnader för omändring av annat seminarium.

För genomförande av seminarieorganisationen skulle nämligen, enligt propositionen (sid. 120), erfordras:

för dubbelseminariet i Strängnäs:

ändrings- och reparationsarbeten	65,800: —	
inventarier	9,250: —	75,050: —

för dubbelseminariet i Skara		75,000: —
--	--	-----------

Härvid hava kostnaderna i Strängnäs minskats med 33,000 kronor, vilka av byggnadsstyrelsen ansetts erforderliga för ändring av seminariets värmeledning från omodernt lågtryckssystem till system med varmvattenuppvärmning. Denna ändring torde emellertid inom de närmaste åren bliva ofrånkomlig och de sammanlagda engångskostnaderna för dubbelseminariet i Strängnäs skulle följaktligen utgöra 108,050 kronor.

Kostnaderna för ändringarna av seminariet i Skara har av byggnadsstyrelsen beräknats till 150,800 kronor (sid. 69). Till dessa kostnader har emellertid landstinget liksom Skara stad förklarat sig villiga bidra med vardera 25,000 kronor (sid. 72 och 82). Minskningen av utgifterna från av byggnadsstyrelsen beräknade 150,800 kronor till 75,000 kronor beror på, utom de nämnda bidragen av de lokala myndigheterna, att departementschefen godtagit skolöverstyrelsens beräkning, att kostnaderna endast komma att uppgå till 125,000 kronor (sid. 82).

Förenämnda siffror böra ses i jämförelse med de beräknade kostnaderna för ett statens bibehållande av Linköpings småskoleseminarium. Erforderliga förändrings- och reparationsarbeten hava av byggnadsstyrelsen beräknats uppgå till 9,500 kronor (sid. 99). Därjämte har upptagits kostnad å 37,800 kronor för nybyggnad av gymnastiklokal. Nödvändigheten av den sistnämnda kostnaden har emellertid med fullt fog ifrågasatts av de sakkunniga (sid. 101). Seminariet disponerar nämligen i sin omedelbara närhet, 2 å 3 minuters väg, en fullgod gymnastiklokal, uppförd åren 1907—1908 och tillhörande statens numera nedlagda äldre folkskoleseminarium i staden. Kostnaden för gymnastikhus torde sålunda kunna avföras. Kvar står sålunda endast summan 9,500 kronor till reparationsarbeten. Dessa torde emellertid ej vara omedelbart överhängande, utan torde utan någon svårighet kunna uppskjutas till mera ekonomiskt gynnsamma tider än de närvarande.

De ovan anförda skälen torde motivera ett bibehållande av småskoleseminariet i Linköping. Härigenom skulle en avdelning kunna frigöras antingen från dubbelseminariet i Skara eller Strängnäs och de vid desamma beräknade engångskostnaderna högst väsentligt nedbringas.

Med stöd av förestående motivering hemställa vi,

att riksdagen vid ett bifall i huvudsak till det i Kungl. Maj:ts proposition nr 143 framlagda förslaget till organisation av småskoleseminarierna måtte besluta, att ett enkel-seminarium för utbildning av småskollärarinnor skall förläggas till Linköping.

Stockholm den 16 mars 1932.

Israel Lagerfelt.

Oscar Olsson.

C. G. Hammarskjöld.

E. Thulin.

Karl Andersson
i Eliantorp.

K. G. Westman.

David Bergström.

Alb. Bergström.
